

بیانیه دومین کنفرانس ملی - اسلامی

بیروت، لبنان، ۲۹ اکتبر ۱۹۹۷ م

برابر ۲۷ جمادی الثانی ۱۴۱۸ هـ ق

مقدمه

در زمانی که وطن بزرگ عربی ما شاهد افزایش نیروهای بپا خواسته دو گرایش ملی و اسلامی امت عربی، و شاهد خلق نمایی از هوشیاری و بیداری و قیام است تا بحرانی را که همچنان بر جوانب مختلف حیات امت تأثیر منفی می گذارد مهار کند؛ نشست دوم کنفرانس ملی - اسلامی در روزهای ۲۵ الی ۲۷ جمادی الثانی ۱۴۱۸ هـ ق و ۲۷ - ۲۹ اکتبر ۱۹۹۷ م با حضور یکصد و ده تن از شخصیت‌های سیاسی و فکری با گرایش‌های مختلف برگزار شد.

بیروت پایتخت مقاومت و آزادی عربی میزبانی این دوره را پس از میزبانی نشست اول و بنیانگذاری بعهدہ گرفت تا تأکیدی بر آمادگی لبنان برای بازیابی نقش تاریخی خود، پس از سپری کردن دوره سخت گذشته، باشد و به عنوان تریبون آزاد امت عرب و سرزمین آزاد مردان امت و پناهگاه مستحکم برای اراده مقاومت و گلدسته فرهنگ عربی و پیشرفت فکری تلقی شود.

اگر گردهمایی این تعداد از نمایندگان دو گرایش عمده امت عرب در بیروت بیانگر پیوستگی آنها به مقاومت متهورانه مردم لبنان در گذشته و حال برای آزادی سرزمین و بازیابی حاکمیت ملی خود است در عین حال بیانگر خواست نیروهای امت برای توسل به ارزش‌های

مذاکره و آزادی و گذشت تاریخی و پیوندی است که نام لبنان با آن مرتبط شده است. ارزشهایی که حاکمان و نیروهای مردمی باید به آن متعهد شوند سرآغازی واقعی برای رفع زمینه های خشونت سیاسی و جلوه های چندپارگی است که پیکره امت را هدف گرفته است. همچنین انعقاد دور دوم این کنفرانس سه سال پس از اجلاس بنیان گذاری و نشست اول تأکیدی بر این که انتخاب شیوه مشورت و همفکری میان دو گرایش ملی و اسلامی تصمیمی تاریخی و بازگشت ناپذیر است، زیرا از فهم عمیق و ساده ژرفای رابطه میان مقاومت و یگانگی با تکیه بر تواناییها و تلاشها برای مقابله (با دشمن) سرچشمه گرفته است.

اگر این کنفرانس در نشست بنیان گذاری خود منطق اختلاف و دودستگی و برخورد را فروریخت در نشست دوم، اراده آن را برای دعوت از امت به خیزش و بیداری و هوشیاری و همبستگی نشان می دهد که هر روز در قالب عملیات قهرمانانه و مواضع بی باکانه در میدانهای نبرد با اشغالگری صهیونیستها و بیگانه به نمایش می گذارد. در عین حال مشخصه این اجلاس موضوعی است که برای مقابله با مظاهر نارسایی سیاسی و فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی که سعی بر اسیر کردن امت در زنجیرهای عقب ماندگی و چنددستگی و قهر و اختناق در جهان به سرعت متغیر دارد اتخاذ کرده است.

این اجلاس شعار ادامه مقاومت را در همه ابعاد مطرح کرد، چون نیروی اراده جهادی امت در مقابله با برتری مادی و فنی دشمن را درک کرده است.

اجلاس نخست کنگره ملی - اسلامی دیدگاه مشترکی از دو گرایش امت را در بیانیه نهایی عرضه کرد و اعلام داشت که قیام در برابر تجاوزها و تعمیق اراده پایداری و کامل کردن شروط پیروزی از ویژگیهای امت عربی ماست. دو گرایش قومی و اسلامی در بردارنده اصالت و پایداری و مقاومت به اراده امت در قیامها و تجدید حیات تمدن عربی - اسلامی که اجداد عرب مسیحی و مسلمان همراه با برادران خود از ملتها و اقوام دیگر آن را پی ریزی کرده اند، پاسخ می دهد و این دو در این چارچوب در کنار یکدیگر عمل می کنند تا اهداف طرح تمدن عربی تحقق یابد.

در این چارچوب این کنفرانس در نشست دوم از طریق کمیته های تخصصی و بحثهای

عمومی و توجه به عمده ترین مسایل رو در روی امت عرب به مقررات و توصیه هایی در سه محور دست یافت:

الف: در گیری اعراب - رژیم صهیونیستی

کنفرانس زمینه حقیقی در گیری اعراب و رژیم صهیونیستی را همانا تناقص میان امت عربی و اسلامی خواهان آزادی سیاسی و فرهنگی و رشد همه جانبه و مستقل و حراست از هویت تاریخی و امنیت ملی و تحقق وحدت، با نظام سرمایه داری استکباری به رهبری آمریکا می داند، که همواره با اکثریت ملتها و دولتهای عربی و اسلامی دشمنی می ورزد.

اگر نظام سرمایه داری در گستره جهانی دارای ابزارهایی چون کشورهای گروه هفت و شرکتهای چند ملیتی و سازمانهای اقتصادی جهانی است به این مجموعه موجودیت استعماری رژیم صهیونیستی در سرزمین عربی نیز اضافه می شود.

کنفرانس بر ماهیت ستیزه جو، توسعه طلب، و نژادپرست صهیونیسم و بر خطرناک بودن طرح استعماری شهرکسازی روبه گسترش آن در منطقه تأکید می کند و معتقد است که موجودیت صهیونیستها در فلسطین اشغالی نقض کامل موجودیت آزاد و امن عربی و طرح تمدنی ملی - اسلامی است.

بر این اساس و با توجه به این داده ها و متغیرها و با توجه به دستاوردهای مقاومت در برابر اشغالگران و پایداری شایسته در برخی جبهه ها و میدانهای عربی و با تأکید بر اصول و استراتژیها و رویکرد کلی نیروهای امت اعم از ملی و اسلامی کنفرانس بر این موارد تأکید می کند:

۱- آزادی فلسطین، همه فلسطین، و همه اراضی عربی اشغالی، هدف استراتژیک و غایی مورد نظر این کنفرانس است که احاد امت آن را تحقق می بخشد و این امر هدفی مشروع و واقعی تر از پذیرش موجودیت دشمن است؛ از اینرو لازم است که حق آزادی این گروهها توسط هیچ نظامی پایمال نشود و هیچ توافقنامه ای اراده این گروهها را به زنجیر نکشد. این امر ضرورتاً به معنای غیر قانونی بودن هر قرارداد یا توافقنامه ای است که به زیان حقوق غیر قابل

تصرف امت عرب، و در رأس آن حق بازگشت ملت فلسطین به اراضی خود باشد. تا زمانیکه بدون پشتوانه اراده مردم عرب و یا نادیده گرفتن آن و به زیان منافع و حقوق عالی آنها و به علل به هم خوردن توازن نیروها، توافقنامه ای امضا شود امت و نسلهای آینده به هیچ چیز متعهد نخواهد بود.

۲- آزادی (فلسطین) با ایجاد یک نیروی درونی عربی - اسلامی توانا برای پایداری و باز ستانی حق خویش به دست می آید، و این امر ایجاب می کند که همه نیروها و توانائیهای معنوی و مادی امت در عرصه های علم و ایمان در راه آزادی اراده و سرزمین و رهایی از همه اشکال سلطه و فرمانبری و تجزیه و غارتگری بسیج شود.

بی شک انتخاب راه مقاومت برای رسیدن به آزادی فراگیر، یک انتخاب واقعی در چارچوب پیشینه تاریخی و امکانات و تواناییهای امت و ورزیدگیهای جهادی است؛ یک انتخاب آگاهانه با توجه به همه اهداف و امکانات که ایمان و علمی همراه با عمل در همه زمینه های زندگی را می طلبد. این امر نتیجه بخش نیست مگر با حمایت مقاومت و فراهم آوردن امکانات لازم برای آن و تبدیل آن به مسئولیتی همگانی برای امت اعم از گروهها، سازمانها، جریانها و کشورها.

۳- فرایند صلح که از چارچوب همه توافقنامه های مطرح شده از سال ۱۹۷۸ یعنی کمپ دیوید تا کنون فراتر رفته و حدود بی سابقه ای یافته است پایبندی دولتهای عربی به اصل ملی بودن کشمکش و ارزشها و رویکردها و میثاقهای اقدام مشترک عربی را سست کرده است. از این رو ملتها و روشنفکران امت تعهدی در این باره نمی پذیرند، زیرا فرایند صلح دیگر مورد اجماع امت نیست و «مشروعیت ملی» ندارد و آنها از نبرد همه جانبه برضد دشمن امریکایی و صهیونیست حمایت می کنند.

۴- درگیری عربی - صهیونیستی همچنان ادامه دارد و بر شدت آن افزوده می شود، تا جائیکه پس از افشای اغراض آمریکا و صهیونیسم از طرحهای صلح و مخالفتشان با درخواستهای به حق مردم عرب فلسطینی در مورد حاکمیت و استقلال آنها، هرگونه احتمالی مطرح است.

همچنین کنفرانس نسبت به کوششهای مداوم دشمن برای ایجاد تفرقه میان مردم فلسطین و کشاندن نیروها به درگیری داخلی با هدف تصفیه آنان هشدار می دهد. کنفرانس همچنین به خطرهای دشمنی های جدیدی که زیر پوشش صلح مخفی مانده بود و هم اکنون بر ملا می شود اشاره می کند. دشمن صهیونیستی هرگز اتفاق نیافتاده بود که آنگونه که از زمان آغاز فرایند صلح و امضای توافقنامه ها شاهدیم این چنین بر انگیزه های استعماری و شهرکسازي خود با روشهای کینه جویانه و نژادپرستانه اصرار ورزد. شواهد در این باره بسیار است و نیاز به هیچ مطلب اضافه نیست و بدون شک توطئه قتل خالد مشعل با همه پوششهایش بیانگر دقیقی از نگرش دشمن به معاهدات و توافقنامه های خود بویژه با توجه به روابط متمایز این رژیم با حکومت اردن است.

در این باره به مردم اردن و نیروهای اسلامی و ملی اعم از سیاسی و سندیکایی و همه فعالین مردمی برای مواضع شجاعانه ای که در برابر عادی سازی روابط با دشمن صهیونیستی اتخاذ کرده اند درود می فرستیم.

همچنین این کنفرانس به مجاهد بزرگ شیخ احمد یاسین برای باز یافتن دوباره جایگاهش در خارج از زندان و برای پی گیری جهاد مبارکش با دشمن صهیونیستی و برای کوشش در جهت در امان نگهداشتن عرصه فلسطین از توطئه های تجزیه و چند دستگی و مقدم شمردن مسئله مبارزه با دشمن بر هر مسئله دیگر درود می فرستد.

۵- مخالفت کنفرانس با راه حلهای جاری، و آنچه که از بهبود روابط با دشمن صهیونیستی حاصل می شود (اعراب) را به تقویت جبهه مقاومت فرهنگی برای دفاع از ارزشهای امت عربی و حمایت از خاطرات تاریخی آنها سوق می دهد. زیرا از جمله اهداف راه حلهای جاری تباه کردن (اعراب) در سایه مفاهیم فرهنگ تسلیم پذیری و منطق آن است که شکست را امری واقعی وانمود می کند. همچنین لازم است برای حراست از نسلهای عربی و ارزشها و امور تربیتی و آموزشی و شکل گیری آن و ساختار معنوی آن تلاش کرد. و در مقابل هر آنچه که مفاهیم مبارزه عربی - صهیونیستی را فاسد می کند و ارزشها و امیدهای نسلها را تخریب می نماید به تحمیل و شکست و غریبگرایي به آنها می انجامد و موجب قطع ارتباط میان

آنها و میراث گذشته و اصالت و هویت ملی و ارزشهای والای اسلامی و ارزشهای گرایش و مسئولیتها و شایستگیهای (اعراب) می شود مقاومت کرد.

۶- قدس شریف و همه مقدسات عربی - اسلامی و مسیحی در فلسطین و اراضی اشغالی عرب چه در گذشته، حال و یا در آینده متعلق به امت است، و تغییر هویت و بافت شهری و ترکیب جمعیتی آن با تخریب یا یهودی کردن آن مجاز نیست. این اماکن در طول تاریخ به صاحبان عرب فلسطینی آن تعلق داشته و لازم است متعلق به امت و صاحبان آن باقی بماند. از این رو کنفرانس با همه وسایل برای تقویت پایداری مردم مناطق اشغالی تلاش می کند و همچنین بر تحقق آرزوهای مقاومت و هماهنگ کردن تلاشهای مردمی برای مقابله با همه توطئه ها جهت بدنام کردن و یا محاصره مقاومت خواهد کوشید.

۷- کنفرانس، سیاست ایالات متحده آمریکا را در جهت تحمیل قوانین و ارزشهای خود به سازمانها و کشورهایی که در برابر اراده اش سر فرود نمی آورند و یا اینکه در برابر اراده رژیم صهیونیستی تسلیم نمی شوند، رد می کند.

در این زمینه کنفرانس مصوبه کنگره آمریکا را در حمایت از تصمیم رژیم صهیونیستی برای پایتخت کردن شهر بیت المقدس محکوم می کند.

همچنین کنفرانس اقدام وزارت امور خارجه آمریکا را که نام دوازده سازمان عربی و اسلامی را در فهرست حامیان تروریسم قرار داده است محکوم می کند.

۸- کنفرانس برگزاری اجلاس اقتصادی در دوحه و هرگونه مشارکت عربی یا اسلامی در آن را محکوم می کند و همه دولتهای عربی و اسلامی را به تحریم این اجلاس دعوت می کند. همچنین کنفرانس فشار آمریکا را برای برگزاری این اجلاس که از نظر تاریخی بی سابقه است، محکوم می نماید و آن را سابقه ای خطرناک می داند که ماهیت رفتار ایالات متحده را در زمانی که از «آزادی تجارت» سخن گفته می شود، برملا می کند و امیال واقعی آمریکا از برگزاری اجلاس دوحه را فاش می سازد.

۹- کنفرانس - ملتها و سازمانهای حرفه ای و سندیکایی و همچنین اتحادیه عرب و سازمانهای عربی را به تلاش با همه وسایل و روشهای ممکن در این امور دعوت می کند:

الف) کنفرانس خواهان پایان دادن بی قید و شرط به محاصره همه جانبه و تحمیلی به مردم عراق است که از نظر تاریخی ابعاد بی سابقه ای یافته است، زیرا با هر انگیزه و توجیهی که صورت می گیرد، رنج مردم عراق و کودکان این کشور فاجعه ای انسانی و غیر قابل تحمل است و به آینده اقتصادی و اجتماعی و بهداشتی و فرهنگی این کشور زیانهای زیادی وارد می آورد و حتی ممکن است به جنایتی از انواع جرایم بشری تبدیل شود. همچنین کنفرانس بر وحدت و یکپارچگی ارضی عراق و ضرورت همکاری برای پیوند دوباره آن به امت عرب تأکید می کند تا این کشور نقش ملی خود را بی کم و کاست ایفا کند.

ب) کنفرانس برای لغو محاصره ظالمانه و تحمیلی مردم عرب جماهیری لیبی، همگان را به مقابله با این محاصره با همه وسایل دعوت می کند و با گرامی داشتن ابتکار رئیس جمهور نلسون ماندلا تلاشهای ایالات متحده را برای فشار بر ماندلا با هدف لغو سفرش به لیبی تقبیح می کند.

ج) کنفرانس خواهان مقابله با اشکال محاصره مستقیم و غیر مستقیم تحمیلی به کشورهای عربی همانند سوریه لبنان و سودان است، که دولت آمریکا و جنبش صهیونیسم از آنها خشنود نیستند.

۱۰- در این چارچوب کنفرانس بر ضرورت اجرای جدی و فعالانه قطعنامه سران عرب در ژوئن ۱۹۹۶ در قاهره در مورد تأسیس منطقه آزاد تجاری عرب به عنوان پیش زمینه ایجاد بازار مشترک عربی تأکید می کند، و خواستار نقش فعالتر اتحادیه عرب در این زمینه و همه عرصه های سیاسی و اجتماعی و فرهنگی و نظامی و تعدیل میثاق اتحادیه و گسترش موازین و روشهای آن و ضرورت تحقق مصالحه همه جانبه عربی است که در درجه نخست بر مصالحه دولتهای عربی و خلقهای آن استوار است.

۱۱- کنفرانس طرحهای شهرسازی و اغراض آن و همچنین سیاستهای آوارگی مردم فلسطین را محکوم می کند و بر حق مردم فلسطین برای زندگی آرام در کشورهای عربی و برخوردارگی از همه حقوق شهروندی بدون سلب هویت فلسطینی آنها و یا تأثیر گذاری بر آینده شان تأکید می نماید.

۱۲- کنفرانس مبارزه ملت برادر لبنان را که بخش جنوبی و بقاع غربی آن به برکت خونهای مقاومت ملی و اسلامی و برادری با ارتش در میدانهای نبرد برای کشتن دشمن صهیونیستی و تحقق پیروزی و آزادی سرزمین و تقویت اراده پایداری و آزادی راهنمای روشنگری در تاریخ امت عرب شده است، گرامی می‌دارد. همچنین (کنفرانس) همگان را به حمایت از مقاومت فلسطین و کمک به آن و تأیید نیروهای مقاومت که با توافقنامه‌های سازش مبارزه می‌کنند و نبرد و جهاد خود را پی می‌گیرند، دعوت می‌کند.

کنفرانس همچنین از پایداری مردم عرب فلسطین با تأکید بر وحدت همه مردم و سرزمین فلسطین حمایت می‌کند؛ و پایداری سوریه را گرامی می‌دارد و همگان را به حمایت از مبارزه مردم عرب سوریه و مواضع آنها بر ضد توطئه‌هایی که هدفش تحمیل راه‌حلهای تسلیم طلبانه از هر منبعی است دعوت می‌کند. کنفرانس همچنین هماهنگی سوریه و لبنان را گرامی می‌دارد و امت عربی و اسلامی را به حمایت و تأیید این هماهنگی دعوت می‌نماید.

ب: روابط امت عربی، مردم و دولتها با گستره تمدن اسلامی

کنفرانس بر پیشینه تمدن مشترک که منافع ملت‌های اسلامی با موجودیتهای مختلف در آن شکل گرفته و متحد شده است به گونه‌ای که همکاری خلاق میان ملت‌های اسلامی و تمدن اسلامی را در میان تمدن جهانی متمایز کرده و در پیشرفت بشریت سهم عمده‌ای داشته است تأکید می‌کند، اما این همکاری خلاق و تکامل سودبخش که میان موجودیتهای امت با اصول گوناگون ملی و پراکندگی جغرافیایی مردم به وجود آمده کم‌کم جایگاه خود را از دست داده و طی دهه‌های طولانی روابط آنها اغلب شکلی خصمانه یا متشنج و یا در بهترین حالت سرد یافته است.

نیروهای بیگانه و ستمگر بی‌شک به گسترش شکاف اختلاف و بحران در روابط امت کمک کرده‌اند و این امر به یک نسبت به نفع دشمنان اعراب و مسلمانان بوده است. از اینرو امروزه ساده‌ترین اصول منطقی ایجاب می‌کند که اعراب و مسلمانان کوشش کنند تا با نشان دادن حمایتی حساب شده بر ضرورت گذر از دوران کشمکش (اعراب و اسرائیل) تأکید

نمایند، پلهای اعتماد را میان یکدیگر ایجاد کنند، روشهای همپیمانی و همبستگی را برای یافتن حلقه های مفقوده زنجیره پیوستگی و تکامل و هماهنگی بیابند و منافع عالیه امت عرب و خلقهای اسلامی را تضمین نمایند.

۱- ترکیه: کنفرانس، روابط امت عرب با همسایه مسلمان خود کشور ترکیه را بررسی کرد و آنرا روابطی با ویژگیهای تاریخی ارزیابی کرد. از اینرو لازم است که میان عملکرد گروه وسیعی از نخبگان حاکم و موضع نیروهای متعدد مردمی ترکیه تفاوت قایل شد. همکاری نظامی و سیاسی موجود میان ترکیه و موجودیت صهیونیستی که خطری واقعی برای امت عرب است بیش از آنکه بیانگر منافع ترکیه باشد بیانگر منافع قدرتهای بین المللی بسیار مؤثر در تصمیمات سیاسی ترکیه است که با هر آنچه امت عرب را با همسایگان ترک آن پیوند می دهد اعم از روابط دینی و جغرافیایی و تاریخی منافات دارد. این موضوع مسئولیتهای ویژه ای را بر عهده ما قرار می دهد که در رأس آن تلاش برای قانع کردن گروههای حاکم در ترکیه است که همکاریشان با موجودیت صهیونیستی به سود منافع عالیه ترکیه نیست.

همچنین وضعیت موجود از ترکیه می طلبد که از ادامه هرگونه سیاستی که یکپارچگی خاک عراق را تهدید می کند دست بردارد. همچنین برای حل اختلافات خود با سوریه و عراق تلاش کند.

کنفرانس به مخاطرات عملیات نظامی ترکیه در شمال عراق و ایجاد منطقه امنیتی در آن شبیه منطقه ای که رژیم صهیونیستی در جنوب لبنان ایجاد کرده است و همچنین به مخاطرات مانورهای نظامی ترکیه - رژیم صهیونیستی و امریکا در برابر سواحل سوریه که ممکن است به نتایجی زیانبار برای منافع ترکیه یا امت عرب بیانجامد، توجه نشان داد.

هدف از تلاشها در این زمینه بازگرداندن امور به حالت طبیعی چه از جنبه منافع مشترک عربی - ترکیه و یا از جنبه زمینه های ممکن برای همکاری عربی ترکی در عرصه های مختلف است. سیاست خطرناک کنونی ترکیه شعله ور شدن جنگی ناروا را هشدار می دهد که می تواند به منافع عالیه امت عرب و ترکیه همزمان زیان برساند.

۲- ایران: کنفرانس، روابط اعراب با همسایه اسلامی خود ایران را بررسی کرد و به این

نتیجه رسید که روابط با آن در همه زمینه‌ها روز بروز اهمیت فزاینده‌ای می‌یابد و هنگام آن فرا رسیده است که از میراث درگیری و اختلاف با ایران که در نبرد تاریخی شان با موجودیت صهیونیستی در کنار اعراب ایستاده است رهایی یافت. از اینرو شرکت کنندگان در کنفرانس تقویت روابط با ایران با سازمانهای مردمی و همکاری با آن را در سطوح مردمی، دانشگاهی، اجتماعی و اقتصادی با اهمیت می‌شمارند. کنفرانس معتقد است با ایجاد زمینه یک همپیمانی استوار متکی بر گفتگوی سودمند و همکاری مشترک می‌توان راهی برای همپیمانی استراتژیک در چارچوب دایره تمدنی واحد، بر ضد همپیمانی استراتژیک امریکایی - صهیونیستی که مایه نگرانی اعراب و ایران است، ایجاد کرد.

کنفرانس همچنین نقش ایران اسلامی را در قبال کشمکش با دشمن صهیونیستی و مخالفت با حضور نیروهای بیگانه بر اراضی عربی ستود و خواستار حل مشکل جزایر سه گانه عربی (ایران) و مشکلات باقی مانده در روابط ایران و عراق شد.

از آنجا که امنیت خلیج (فارس) ارتباط تنگاتنگی با امنیت ملی کشورهای عربی و اسلامی دارد، ادغام ایران و کشورهای عربی و اسلامی در ترتیبات امنیتی مشترک و مستقل که متضمن امنیت منطقه و استقلال آن باشد، لازم است.

۳- کشورهای اسلامی آسیای مرکزی و جنوب شرقی آسیا: کنفرانس بر اهمیت استحکام پیوندهای امت عربی با ملتهای اسلامی مرکز و جنوب شرق آسیا و تقویت روابط و استفاده از تواناییهای مادی و معنوی این کشورها در جهت حمایت از مسایل امت تأکید کرد.

۴- آفریقا: کنفرانس بر این اعتقاد است که دیدگاه استراتژیک روابط عربی و آفریقایی بر انگیزه‌های تاریخی و سیاسی و اقتصادی و استراتژیک بنا شده است. بر این اساس معتقد است که روابط عربی - آفریقایی هم اکنون در شرایط دشواری قرار دارد که می‌توان آن را چنین خلاصه کرد:

- فقدان دیدگاهی استراتژیک و همه جانبه عربی در مورد تعامل با آفریقا با هدف آزادی و توسعه.

- کاهش فعالیت‌های سیاسی عربی - آفریقایی و کاهش نقش دستگاه‌های کاری

مشترک.

- کاهش تأثیر فرهنگی و فعالیت‌های مردمی عربی - آفریقایی آنگونه که در اوج دوران مبارزات ضد استعماری وجود داشت.

- افزایش نفوذ موجودیت صهیونیستی در قاره آفریقا، بویژه پس از امضای توافقنامه‌های صلح عربی - آمریکایی - صهیونیستی.

- تسلط اریتره، با کمک موجودیت صهیونیستی، بر جزیره یمنی حنیش بزرگ و چشمداشت این کشور به مجمع‌الجزایر حنیش برای تسلط بر دریای سرخ و تنگه باب‌المنذب که به معنای تهدید امنیت ملی اعراب است.

- بسط دادن طرح‌های صهیونیستی به سرچشمه‌های رودخانه نیل از طریق وسایل و روابط گوناگون به گونه‌ای که امنیت آبی و ملی مصر و سودان را تهدید می‌کند. کنفرانس ابراز عقیده کرد که امکان تحقق همکاری عربی - آفریقایی بر اساس منافع مشترک دوطرف و در چارچوب مشترکات تمدنی، فرهنگی و دینی با روش‌های مختلفی وجود دارد که مهمترین آنها عبارتند از:

- همکاری خلق‌های عرب با پشتوانه اسلامی آفریقایی از طریق تقویت پیوندهای فرهنگی و دینی و سمت دادن فعالیت‌های اسلامی در آفریقا به حمایت از قضایای عربی.
- فعال کردن اعراب مسیحی برای ارائه درک عمیقتری از قضایای عربی به برادران مسیحی آفریقایی خود.

- فعال کردن گروه‌های عربی مقیم آفریقا و تقویت روابط آنها با زادگاه اصلی خویش.
- تهیه برنامه‌ها و روش‌هایی تشویق‌آمیز برای آموزش زبان عربی در آفریقا و تلاش برای افزایش فرصت‌های تحصیلی دانشگاهی آفریقاییان در دانشگاه‌های کشورهای عربی و اسلامی.

۵- اعراب و مسلمانان مقیم غرب: با توجه به اهمیت فزاینده‌ای که اعراب و مسلمانان مقیم غرب می‌یابند و با توجه به این امر که این افراد عمق استراتژیک اعراب و قضایای سرنوشت‌ساز آنها به شمار می‌روند و با توجه به تحولاتی که برای این افراد پدید آمده است و نقش آنها را از تأثیرگذاری اقتصادی به تأثیرگذاری سیاسی تحول می‌دهد؛ کنفرانس اهمیت

زیادی برای همکاری با اعراب و مسلمانان مقیم غرب قایل است.

همچنین کنفرانس اهمیت عرب تبارهای غربی ساکن امریکای لاتین را که برخی از آنها در مرکز تصمیم‌گیری سیاسی این کشورها قرار دارند یادآور می‌شود و معتقد است پی‌ریزی راهبهای همکاری مشترک با این گروهها و فعال کردن آنها در خدمت مسایل سرنوشت‌ساز از اهمیت زیادی برخوردار است.

ج- در مورد شورا و دمکراسی

کنفرانس تأکید کرد که پایبندی به شورا به عنوان یک اصل و پایه اداره حکومت و به دمکراسی به عنوان ابزار اجرای امور نه تنها برای تأمین مشارکت مردم در اداره امور کشور و برای حمایت از حقوق اساسی انسانها در کشورهای ما و حتی برای صرف ارتباط مستحکم میان دمکراسی و توسعه اقتصادی و اجتماعی ضروری است بلکه همچنین این تعهد و پایبندی درست و نیکو به امت این امکان را می‌دهد که بر خشونت سیاسی موجود در دیگر کشورهای عربی غلبه نماید.

همچنین کنفرانس با خشونتی که برخی سازمانها به اشکال مختلف بر ضد دیدگاه مخالف خود بکار می‌بندند و خشونتی که گروههای مخالف اسلام برای بدنام کردن اسلام و مسلمانان و کشاندن آنها به کشمکشهای فرساینده بکار می‌بندند مخالفت کرد. کنفرانس با نگرانی با رفتار برخی گروههای به ظاهر اسلامی که از روشهای خونین خشونت‌بار استفاده می‌کنند و خشونت دولتی را افزایش داده‌اند و یک سلسله از خشونت و ضد خشونت را موجب شده‌اند، به گونه‌ای که دورنمای خطرناکی در سطح امنیتی و سیاسی و اجتماعی همراه با آن متولد شده است مخالفت کرد.

کنفرانس ضرورت ادامه تلاشی را که سوریه از سالها پیش برای ایجاد افتراق میان مفهوم تروریسم و حق مقاومت برای آزادی سرزمین و دستیابی به استقلال آغاز کرده است مورد توجه قرار داد و از کمیته پی‌گیری خواست که برای شناسایی توانائیهای عربی و اسلامی در راه پیروزی این تلاش طرحی را تهیه کند.

در این چارچوب کنفرانس به این امور دعوت کرد:

- مردود شمردن خشونت بعنوان ابزاری برای دستیابی به قدرت یا حفظ آن و موجه شمردن خشونت تنها در صورت مقاومت در برابر تجاوز خارجی.
- برگزاری گفتگوهای آشتی میان احزاب و نیروهای سیاسی و دولت و مخالفان در همه کشورهای عربی.

- تأکید بر ضرورت تکثر سیاسی و حق نیروهای اسلامی و ملی برای ایجاد احزاب سیاسی و تضمین سلامت عمل دموکراسی و حق انتخاب آزاد و منزه مردم.

- توقف عملیات سرکوب سازمان یافته نیروهای سیاسی در کشورهای عربی و تضمین حقوق مادی و معنوی انسانی از طریق دادن آزادیهای عمومی سیاسی و فرهنگی و فکری... و غیره و تأکید بر کرامت انسانی.

- در نظر گرفتن حق شهروندی و حقوق اجتماعی بعنوان بخش جدایی ناپذیر گسترش دموکراسی و پیروزی آن.

- در نظر گرفتن دموکراسی بعنوان شرط اساسی توسعه و تکامل اقتصادی در کشورهای عربی.

- آزادی زندانیان سیاسی همه کشورهای عربی و اسیران جنگی دولتهای عربی و اسلامی و لغو محاکمات ویژه و نظامی و رفع محاصره محاصره شدگان و لغو تبعید.

- رفع موانع سفر از کشورهای عربی و یا به این کشورها برای همه شهروندان عرب بدون توجه به دیدگاه و فکر و اندیشه آنها.

- تعهد احزاب و جنبشهای ملی و اسلامی به شورا و دموکراسی و حاکمیت قانون در درون سازمانهای خود و برخورد با دولت در چارچوبهای حزبی.

- کنفرانس ضرورت تعمیق فرهنگ گفتگو و شورا و دموکراسی را در داخل جوامع مختلف توصیه می کند.

- کنفرانس در نظر گرفتن دموکراسی و تکثر سیاسی را بعنوان شرط اساسی تقویت توانائیهای امت در مقابله با ستیزهای خارجی و همراهی با واقعیتهای زمانه ضرورتی

می‌شمارد.

- کنفرانس توصیه می‌کند در نشست آینده کمیته‌ای برای بررسی جایگاه و خواسته‌های جوانان امت تشکیل شود.

- کنفرانس خواهان آن است که آزادی عرضه اطلاعات تضمین شود تا شهروندان عرب بتوانند از امور امت اطلاع یابند و بر آنها نظارت و از این طریق به بهبود امور کمک نمایند.

همچنین کنفرانس بار دیگر خواستار آزادی دکتر عصام العربان، عضو مؤس اجلاس و دکتر محمد سید حبیب، عضو کنفرانس، و برادران آنها شد و درخواست کرد هیأت‌هایی برای بازدید از برخی کشورهای عربی تشکیل شود تا با آنها درباره حقوق انسانی گفتگو و به سازمانهای عربی حقوق بشر در انجام وظایفشان توجه لازم را بدهد.

خاتمه

کنفرانس با توجه به روند سالهای گذشته در این مرحله نیز پیامهایی را عنوان نمود:

در پیام نخست خطاب به افراد نیروهای دو گرایش قومی و اسلامی درخواست شده است به این کنفرانس عنایت و توجه لازم را داشته باشند، زیرا هم نویددهنده است و هم تا زمانیکه امت بدان چشم دوخته و از مبارزه فرزندان امت پیروی می‌کند محل امید است و در عین حال تجسم کاملی از دورکن هویت (ملی - اسلامی امت) است و زمان آن فرا رسیده است که امت با استفاده از تاریخ افتخارآمیز آینده‌ای زیبا بسازد.

در پیام دوم در خطاب به جمهور امت عرب و پیشروان آنها گفته می‌شود ایستادگی و مقاومت ما در این مبارزه طولانی در حال ثمر دادن است زیرا دشمن صهیونیستی با حقیقت مقاومت مستمر ما مواجه است. دشمن در محاسبات دهها ساله خود در حال تجدید نظر است زیرا نیروهای مقاومت در فعالیتهای خود از اراده امت الهام می‌گیرند و متسحق حمایت امت اند و آینده از آن آنهاست.

پیام سوم خطاب به دولتمردان در کشورهايمان و تأکیدی دوباره بر آن چیزهای است که در نشست گذشته بر آنها تأکید شد، زیرا فاجعه‌هایی که از سستی داخلی عاید ملتها و دولتها

می شود هیچ راه حلی جز معالجه علت این سستی ندارد و آنهم گشودن باب مذاکره در چارچوب گفتگو میان همه نیروهای امت و احترام گذاردن به انسانها و تعهد به مشارکت سیاسی و تکثر سیاسی و شورا است و این تنها راه دستیابی به توازن جامعه و ثبات آن و همچنین همبستگی واقعی عربی در چارچوب نظام عربی فعال است. همچنین کنفرانس حکام را به ایستادگی در یک صف در مقابل نیروهای طاغی دعوت می نماید، زیرا اراده ملت‌ها قادر است نیروی لازم را برای پاسخ دادن به دشمن فراهم آورد و خروج از بحران داخلی با حرکت در راه بیداری و قیام و تلاش برای تحقق طرح تمدنی امت امکان پذیر است.

پیام چهارم خطاب به ملت‌های جهان همراه با دعای خیر و آرزوی سلامت مبتنی بر عدالت برای آنهاست و مضمون آن تحقق همکاری برای پیروزی بر بیدادگران است. در پایان لازم است کنفرانس از مردم و دولت لبنان و از همه کسانی که در موفقیت این نشست در این کشور عزیز عربی و خارج از آن کمک کردند تشکر کند.

به مقاومت روبه رشد جنوب لبنان و بقاع غربی و همچنین به مقاومت گرانمایه فلسطین درود ویژه می فرستیم و برای شهدای آنها طلب رحمت و جاودانگی و برای زندانیان و اسرا طلب آزادی و برای مجاهدان و مبارزان طلب قدرت و توفیق می نمائیم.

همچنین کنفرانس با توجه به ماهیت شکل گیریش و محدودیت ابزار و دشواری شرایط فعالیتش معتقد است که وظیفه اجرای مقررات و پیگیری توصیه هایش در درجه نخست متوجه شخصیتها و نیروهای شرکت کننده در کنفرانس در درون کشورهای عربی و در سطح امت عربی است.

این کنفرانس، سازمان یا حزب جدیدی نیست، بلکه ابزاری است که در همه سازمانها و احزاب ملی و اسلامی روح جدید ائتلاف، همبستگی و اقدام مشترک برای تحقق هدف مشروع و تاریخی عربی دمیده است. **والله ولی التوفیق**

توصیه ویژه درباره بیت المقدس

شهر بیت المقدس از زمان امضای توافقنامه اسلو و تأخیر در گفتگو درباره سرنوشت

نهایی آن در معرض خطرات فزاینده یهودی شدن قرار دارد. این خطرات را می توان عمدتاً چنین خلاصه کرد: مهاجرت دادن ساکنان عرب، محروم کردن اعراب از ایجاد هرگونه مؤسسات جدید برای خود، جمع آوری برگه های شناسایی اعراب به بهانه های واهی و مختلف، تا آنجا که با یک فلسطینی اهل بیت المقدس همانند یک کارگر بیگانه مقیم این شهر رفتار می شود؛ او حق اقامت در این شهر را حتی در صورت ترک آن برای یافتن کار از دست می دهد و این علاوه بر فشارهای خفه کننده اقتصادی بر ضد آنها و ویرانی تعدادی از خانه های اعراب به بهانه تخلف در ساخت و محروم داشتن آنها از مجوز ساخت است که بیش از ۱۲ درصد موارد را در بر می گیرد. این در کنار محروم کردن اغلب جوانان از فرصتهای کاری در داخل بیت المقدس به علت مشارکت آنها در انتفاضه است. به خاطر این دلایل شهر بیت المقدس نیاز جدی به برنامه ای عربی برای حمایت از مردم آن دارد تا بتوانند در شهر خود بمانند. باید کمک شود تا کشمکش عربی - صهیونیستی در شهر بیت المقدس نه تنها به مبارزه مردم این شهر با نیروهای اسرائیلی بلکه به مبارزه خانواده بیت المقدسی و فرد بیت المقدسی با نیروهای اسرائیلی تبدیل شود. مسجدا لاقصای مبارک با خطرهای بزرگی روبروست که ممکن است به نابودی آن منجر شود، این امر بویژه پس از آنکه افکار عمومی اسرائیل را برای پذیرش نابودی این مسجد به بهانه تحقیق درباره بقایای هیکل سلیمان آماده می نمایند شدت گرفته است. این در حالی است که حتی دولتهای پیشین اسرائیل تأکید می کردند که از اماکن عبادی محافظت می کنند.

کنفرانس قومی اسلامی از همه ملی گراها و اسلامگراها می خواهد که با تلاش جدی و پیگیر بکوشند با پی ریزی برنامه ای عملی و سریع و با همکاری همه طرفهائی که به موضوع قدس اهمیت می دهند، قدس را از محنتی که متحمل شده است برهانند.

توصیه ویژه درباره بحران الجزایر

کنفرانس قومی - اسلامی در نشست دوم خود در بیروت در روزهای ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ اکتبر ۱۹۹۷ م برابر با روزهای ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ جمادی الثانی ۱۴۱۸ هـ ق

- پس از بررسی بحران الجزایر در چارچوب وضعیت عمومی امت و با توجه به اینکه الجزایر با تاریخ آکنده از قهرمانیها و انقلابهای بزرگ و نقش برجسته اش در حل اختلافات جهان عرب و همه جهان جایگاه ویژه ای در قلب همه اعراب و مسلمانان دارد.

- و با توجه به اینکه ماهیت بحران الجزایر اساساً سیاسی است و تحولات این بحران موجب دسته ای از اعمال خشونت آمیز و جنایتبار شد که غیر قابل توجیه و اغماض و سکوت است و بدون قصد دخالت در حاکمیت ملی کشور برادر الجزایر و از روی نصیحت و توجه به وضعیت الجزایر:

● کنفرانس از همه سازمانهایی که دست به خشونت می زنند می خواهد که فوراً خونریزی را متوقف کنند.

● از مسئولان الجزایر می خواهد با جدیت از مردم غیر نظامی حمایت کند و آنها را از دایره کشمکش دور نگاه دارد و به تجاوزها و اعمال منافی حقوق بشر و آزادیهای فردی و اجتماعی در نزدیکترین زمان پایان دهد.

● از همه نیروهای خارجی اعم از دولتها و سازمانها دعوت می کند که به طرفهای درگیر در کشمکش الجزایر کمک نکنند و همه مساعی ممکنه را برای متوقف کردن خونریزی و بازگردادن آرامش بر اساس دموکراسی و حاکمیت مردم بکار بندند.

● دولت الجزایر را به تنظیم گفتگوی ملی با مشارکت همه نیروهای سیاسی بدون استثناء برای زدودن آثار مادی و معنوی درگیری مسلحانه و همچنین حل بحران الجزایر به صورت ریشه ای و همه جانبه دعوت می کند.

سپاس

کنفرانس ملی - اسلامی در نشست دوم در جریان علل واقعی استعفای زودهنگام دکتر احمد صدقی الدجانی، دبیر کل و مؤسس کنفرانس، از مسئولیت خود قرار گرفت و پاکترین احساسات و خالصترین نشانه های سپاس خود را از نقش بزرگ و مهمی که او در سرپرستی مراحل تأسیس و استحکام کنفرانس با توجه به خطرات مختلف ایفا کرده به ایشان عرضه

داشت.

کمترا ندیشمندی چون دکتر الدجانی بوده است که اندیشه ملی و اسلامی را همزمان در خود جمع کرده و توانسته است با خلوص و تخصص و با فرهنگی باز و سعه صدر به الگوی گفتگو و همبستگی و خوش بینی مبدل شود و با آرمش و حکمت توانسته است در حل و فصل بسیاری از مشکلاتی که در این روند پیدا شده پیروز سر بر آورد.

با ابراز ناخرسندی از تصمیم تأسفبار دکتر الدجانی یادآور می شود که او تعهد کرده است در چارچوب کنفرانس و کمیته پیگیری به اهداف کنفرانس و طرح امت متمدن همچنان کمک کند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی